

noviny brněnských seniorů

**Brněnský
SENIOR**

Ročník 25 * Číslo 3 * Srpen 2021 * Cena 10 Kč

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

ZRÁNÍ

*Noc co noc
padají jablka
v našem sadě,
kde končí věčnost
zrání
kde končí čas,
kdy končí čas,
kdy jsou plody zralé
na trhání.*

*Každou noc přidá
trpkou kapku
do poháru,
každá noc sčítá
neúprosně
léta zmaru
i šťastná vinobraní.*

*Duní jablka noci
v našem sadě,
i když pravda a čest
putují
světelnými roky,
čas, čas
zrání se blíží
rozhodnými kroky.*

Marie Veselá

OSOBNOSTI BRNA

HANSEN, Theophil
(Theophil Edward von Hansen)
* 13. 7. 1813 Kodaň
† 17. 2. 1891 Vídeň
architekt, stavitel

Dne 25. prosince 1852 přišlo v Brně o práci 6 městských strážníků, 2 kaprálové a 1 feldvébl, kteří do té doby střežili brány v městských hradbách. Císařským rozhodnutím se Brno stalo „otevřeným městem“ a mohlo se zbavit těsného hradebního pásu, který bránil jeho rozvoji a propojení historického jádra s nově vzniklými předměstími. Reorganizovaná městská správa v čele s obecním výborem, městskou radou a starostou zvažovala, zda získaný prostor zcela zastavět reprezentativními budovami, nebo jej přetvořit na pás parků. Výsledkem byla kombinace obou možností, z bývalého hradebního pásu začala vyrůstat okružní třída. Její podobu výrazně ovlivnil severan Hansen. Narodil se v norské rodině. Otec záhy zemřel, a tak na vzdělání budoucího slavného

architekta měl rozhodující vliv starší bratr Christian, rovněž talentovaný architekt (působil v Aténách). Když Theophil dokončil studia na kodaňské Akademii, získal německé umělecké stipendium a navštívil významná umělecká centra (Berlín, Drážďany, Mnichov). Dalších 8 let pracoval s bratrem v jeho aténském ateliéru a získal si značné renomé. V roce 1846 přijal pozvání vídeňského stavitele a architekta Christiana Ludwiga Förstera, s nímž spolupracoval na řadě významných projektů ve Vídni (dům svobodného pána von Riegra, vídeňský Arsenál) i v Brně, kde je jejich nejvýznamnějším dílem Kleinův palác na Velkém náměstí (dnes Svobody), vybudovaný v letech 1847–48 jako reprezentativní obytný dům přední

Dokončení na str. 2.

Dokončení ze str. 1.

brněnské podnikatelské rodiny. V té době se také Theophil Hansen zakoukal do Försterovy dcery Sofie a v roce 1851 se s ní oženil. Novomanželka však po neuvážené svatební cestě zemřela. Rodinná tragédie vedla k rozchodu obou mužů. V roce 1853 se Hansen osamostatnil. Ve Vídni projektoval v letech 1852–1861 např. Vojenské historické muzeum a kostel řecké církve. Z Brna pak přišly nabídky, které ovlivnily jak Hansenův další vývoj, tak tvář města. Podle jeho návrhů byla v letech 1865–1868 postavena v areálu bývalého kláštera sv. Anny Zemská veřejná nemocnice v Brně. Její neorenesanční objekt se řadí k nejpozoruhodnějším stavbám brněnské architektury 19. století.

V závěru 70. let cítil nově povzbuzený český živel v Brně naléhavou potřebu vybudovat vlastní kulturní a společenské středisko. Vznikla Akciová společnost

Besedního domu (později Matice BD), která v září 1869 získala pro svůj záměr pozemek na plánované okružní třídě. Prestižní projekt byl svěřen Theophilu Hansenovi. V letech 1870–1873 tak byla nákladem 147. 579 zlatých vybudována jedna z nejkrásnějších staveb, do níž Hansen promítl svůj ideál „řecké renesance“. V podobném duchu pak v těsném sousedství Besedního domu navrhl obytný palác (1872–74) pro předního moravského politika, říšského poslance a ministra JUDr. Aloise Pražáka, který stál i u zrodu stavby nemocnice U sv. Anny. Soubor Besední dům – Pražákův palác patří k mimořádně hodnotným architektonickým celkům brněnské okružní třídy i celého města. Jeho vznik byl podporou národnímú úsilí české společnosti uvnitř německého Brna.

V roce 1866 se Hansen stal členem vídeňské Akademie výtvarných umění,

současně mu bylo uděleno rakouské státní občanství, o čtyři roky později získal měšťanské právo ve Vídni. Stal se vyhledávaným státním architektem, který působil při projektu vídeňské Ringstrasse. Kolem roku 1870 zpracovává a provádí ve Vídni velké množství významných projektů (Parlament, Akademie výtvarných umění, Burza). Podle jeho návrhu se staví Akademie věd v Aténách. Roku 1871 byl Hansen přijat do architektonického společenství Grüne Insel, kde dostal slavnostní jméno Pilgram. Pozoruhodnou shodou okolností se tak do jeho osoby promítl jiný významný architekt, který na přelomu 15. a 16. století rovněž propojil umělecký život Brna a Vídně. Tvůrčí řešení Besedního domu ocenil významný architekt mladší generace Adolf Loos, který se jinak neskryval kritickými výhradami k Hansenově tvorbě. Řekl o něm: „Češi si zvolili dobrého architekta a dali mu volnost.“ (čip)

JELÍNKOVÁ, Zdenka

*** 30. 3. 1920 Velká nad Veličkou**

† 5. 10. 2005

etnografka, folkloristka

K uvedeným charakteristikám by se dalo přidat ještě mnoho dalších, například sběratelka a editorka tanečního a dětského folkloru z Moravy a Slezska, tanečnice, organizátorka, autorka pořadů, metodička, pedagožka.

Po studiích na gymnáziu ve Strážnici (1931–34) a v Brně (1934–39) se zapsala na filosofickou fakultu brněnské univerzity, obory tělesná výchova a francouzština. Po uzavření vysokých v době okupace absolvovala cvičitelské kurzy Sokola a složila doplňovací maturitu na brněnském učitelském ústavu. Po prázdninovém vedení dětského zemědělského útulku v Kuželově (1942) učila do roku 1950 na několika jihomoravských

obecných školách. V roce 1949 se pustila do studia národopisu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, školu však nedokončila. V roce 1950 se stala samostatnou odbornou pracovnící SÚLP (pozdější Ústav pro etnografii a folkloristiku ČSAV v Brně). Působila zde až do odchodu do důchodu v roce 1980. Sama se aktivně věnovala folkloru od roku 1936, kdy se stala členkou Slovákého krúžku v Brně (v letech 1950–53 i vedoucí jeho souboru), členkou Valašského krúžku byla od roku 1947 až do začátku 80. let. V Třebíči založila v roce 1947 Horácký soubor lidových písní a tanců (od r. 1955 Třebičan). Od konce 40. let vedla v Brně školy lidového tance jak pro členy krúžků tak pro širší veřejnost. Ve stejné době začala i její dlouholetá práce lektorky lidového tance na Lidové konzervatoři v Brně a v Ostravě. V roce 1952 se stala předsedkyní Krajského poradního sboru pro lidový tanec (později pro soubory lidových písní a tanců) a vedla desítky školení a kurzů pro vedoucí dospělých i dětských souborů. Mohla se bezpečně opírat o své hluboké teoretické znalosti, hlavně však o výsledky vlastní sběratelské činnosti, které se od 40. let věnovala snad ve všech moravských oblastech, také na Chodsku, v Polsku, u lužických Srbů, u české menšiny v Jugoslávii. Získala bohatý materiál pro tvorbu autor-ských tanečních pásem i pro spolupráci s řadou folklorních souborů (Břeclavan, Pálava, Vonica Krumvíř, Závádka,

Světlovan, Kopaničár, Velička, Veličánek, Kašava, Rusava, Vsacan, Portáš Jasenná, Vysočan, Horáček Rokytno, Třebičan, většina souborů Brněnska a další). Napsala desítky studií o problematice folklorismu, v oblasti metodické publikovala písňový materiál, popisy tanců, folklorním kolektivům dodnes slouží její sbírky a skripta. Zvláštní pozornost věnovala Zdenka Jelínková dětským souborům. Jako uznávaná odbornice zasedala v nesčetných porotách folklorních přehlídek, soutěží ZUČ a festivalů doma i v zahraničí, vedla studium valašského lidového tance ve Vsetíně (1991–92), podílela se na choreografických školeních, mnohá sama připravila. Stála u zrodu Hornáckých slavností (1957), festivalu Mladé Hornácko (1972), z jejího popudu vznikla přehlídka Brněnsko tančí a zpívá (1975), na programové skladbě dalších akcí se podílela autorsky (Rožnovské slavnosti, Podluží v písni a tanci, Kraj beze stínu, národopisné slavnosti v Troubsku) nebo jako členka jejich programových rad. Výrazně se zapsala i do podoby Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici jako autorka pořadů, členka programové rady (1951–1995) a senátu (1995). Strážnických festival jí přinesl i řadu cen (Cena festivalu pořadu Pomezními chodníčky, 1983; Dřevěný oheň s K. Pavlišťkem, 1989; Nositelé tradice s K. Pavlišťkem a J. M. Kristem, 1991. Je dvojnásobnou laureátkou festivalu 1993, 1997).

Do bohatého rejstříku jejích činností patří i spolupráce s televizí (Slovácká suita, 1966; Hornácká suita, 1973; Písně domova z Brněnska, 1984; Horácko a Brněnsko, 1995) i brněnským rozhlasem (cyklus Lidové tance na Moravě a ve Slezsku). Je spoluautorkou 10 dílů videoencyklopedie Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska (Strážnice, 1994–97) a k nim příslušných publikací.

Vedle řady ocenění jí byla udělena i vyznamenání Za vynikající práci (1970) a Zasloužilý pracovník kultury (1985). Na školeních účastníkům předváděla taneční kroky a prvky a současně se bránila aktivní účasti na společném tanci. Jakmile však zazněla muzika, byla Zdenka v kole. Pamatuji na její

vystoupení při výročí brněnského Valašského krúžku v Městském divadle Brno. S Mirkem Pokorou předváděli slavnostní valašský tanec Starodávny, na jevišti jen oni dva a hudba. Bylo v tom tolik krásy a důstojnosti, že dnes by si vysloužili potlesk vestoje.

Své práci pro folklor a s folklorem podřídila Zdenka Jelínková i svůj osobní život. Vedoucí a většinu členů „svých“ souborů znala jménem, zajímalo ji i jejich rodinné zázemí. Měli v ní spolehlivý a obětavý odborný pilíř, pracovala s nimi s velkým pochopením, ale současně i s velkými nároky na disciplínu a interpretační úroveň. Svou celoživotní činností se zařadila k nejdůležitějším osobnostem poválečného

folklorního dění v České republice. Významně přispěla k udržení a obnovení lidového tance na Moravě a ve Slezsku. Na poslední rozloučení s ní přišly stovky doslova pozůstalých folkloristů, aktivních zpěváků, tanečníků a muzikantů, organizátorů a odborníků oboru lidového umění. (čip)

ROZHOVOR

Koncem srpna pořádáte v Lužánkách druhý ročník festivalu Babí léto a dědský den. Jak tato akce vznikla?

Mám malé děti a pro ty se běžně pořádají dětské dny. Mám však taky stárnoucí rodiče a cítím, že i oni potřebují inteligentní zábavu, přístup k informacím a možnost potkat se s vrstevníky. Vznikla tak myšlenka Babího léta a Dědského dne – zvolili jsme se spoluorganizujícími organizacemi tento hravý název, aby bylo jasné, že myslíme jak na „báby“, tak „dědy“.

Pro první ročník, který byl loni, jsme vybrali venkovní prostor parku Lužánky. Je to místo, kde je i v parném létě pod stromy docela příjemně a snesitelně. Sešlo se zde několik stovek seniorů, ti měli možnost si poslechnout příjemnou muziku a pobavit se u stand-up komika Lukáše Pavláška. Chtěla jsem nabídnout i užitečné aktivity, proto byl k dispozici stánek, kde

jste se mohli poradit ohledně nastavení mobilu, stanoviště měla Univerzita třetího věku Masarykovy univerzity s procvičováním paměti i možnost ochutnat a vyhodnotit různá piva.

Na co se mohou návštěvníci těšit tento rok?

Letos se akce koná opět v Lužánkách, v neděli 22. srpna odpoledne. A navázali jsme na to, co se nejvíc osvědčilo – připraven je stánek „krotitel mobilů“, přítomna bude poradna městské části Brno-střed s informacemi o službách pro seniory. Zahrát si můžete hru francouzských důchodců petanque. Velkou radost mám z Veterinární poradny – můžete přijít se svým čtyřnohým mazlíčkem a zeptat se na to, co vás u něj trápí. Připojila se k nám Unie neslyšících a v jejich stánku si můžete nechat otestovat sluch. Městská policie poradí, jak se chránit doma i v pohybu ve městě. Bude Bleší trh, tvořivé dílny... a samozřejmě hudba – trochu blues, trochu jazzu, nakonec cimbál. Nemůže chybět dobré pivo s klobáskou. Podařilo se nám připravit opravdu bohatý program.

Jste radní MČ Brna-střed pro oblast sociální a zdravotní. Co vše vaše práce obnáší?

Svoji práci vnímám tak, že ve změní investic, čísel, staveb a rozhodnutí musí taky někdo myslet srdcem a mít ohled na lidi. Považuji za důležité, abych při každodenním rozhodování na radnici byla hlasem těch, kteří nejsou často tak slyšet, nebo se na ně zapomíná – děti, zdravotně a sociálně znevýhodnění, senioři se svými potřebami. Počet

seniorů přitom v naší MČ Brno-střed pomalu, ale setrvale roste a je třeba s tím počítat.

Jaké konkrétní projekty pro seniory se vám nedávno podařily?

V porovnání třeba s přesunem nádraží jsou to maličkosti, ale považuji je za malé zázraky, které jednotlivcům mění život k lepšímu. Vzpomenu například instalaci laviček na tř. kpt. Jaroše na základě podnětu seniorky, která potřebovala při procházce častěji odpočívat a stávající lavičky byly hodně daleko od sebe. Připravujeme nové, úplně bezbariérové kontaktní centrum na radnici Brno-střed, kam se dostanete, i když špatně chodíte, nebo přijede rodina s kočárkem – stávající prostory jsou plné schodů, protože je to historická budova. Nechala jsem prověřit, kolik domů má naše městská část přístupných bezbariérově z ulice a mají výtah. Sem chceme směřovat nové nájemníky, kteří mají obtíže s pohybem nebo orientací. V nových prostorách města na ulici Vojtova jsme díky dotaci MPSV zbudovali krásné volnočasové centrum pro seniory a rodiny. A mohla bych pokračovat...

V nadcházejících volbách kandidujete za lidovce na kandidátce SPOLU na 10. místě. Co pro vás bylo impulzem pro kandidaturu do Poslanecké sněmovny?

Práce na obci mne velmi naplňuje a je moc fajn vidět bezprostřední výsledky. Ale na některé věci jsme na radnici krátkí. Vidím to na příkladu dětských skupin (taková jednodušší mateřská školka), které ministryně

Dokončení na str. 4.

Dokončení ze str. 3.

chtěla plošně přeměnit na jesle, způsobil by to výpadek mnoha míst pro předškolní děti a pohromu pro nás rodiče. Bohudíky se jí to nepodařilo, ale právě kvůli takovým věcem bych byla ráda ve sněmovně, abych měla

možnost podobným hloupostem zabránit.

Děkujeme vám, paní radní, za rozhovor a držíme vám nadále palce.

Také děkuji a těším se, že se s mnohými z vašich čtenářů potkám na Babím létě a dědském dni. Třeba

právě u stánku radnice městské části Brno-střed, budu tam pro vás celou dobu k dispozici.

Mgr. Marie Jílková, radní městské části Brno-střed, kandidátka č. 10 SPOLU v JMK

SENIORŮ MAJÍ PRÁVO NA OCHRANU SVÝCH PRÁV!

Každý to zná ze svého života. Mít na něco „právo“ ještě neznamená mít onu věc nebo požitek, získat službu. Teprve tehdy, kdy je „právo“ dostatečně prosazeno a ochráněno, tak teprve potom je možné říct, že je dosažena spravedlnost.

Já myslím, že seniori tu situaci velmi dobře znají – právě seniorům jako skupině, která má přirozeně trochu menší schopnost (a někdy i chuť) se o svoje práva poprat, jsou často drze a mnohdy zbabělým či odporným způsobem upírána. Na starší lidi si prostě mnozí troufnou jednoduše proto, že čekají malý odpor, malou obranu, trochu té rezignace a asi více nechutí podstupovat další hádky.

Zneužívají toho majitelé bytů, dodavatelé různých služeb, překupníci energií, zneužívali toho dlouhé roky „šmejdi“ s různým předraženým zbožím zoufalé či pochybné kvality.

Dohromady sečteno – práva seniorů si nejen zaslouží, ale dokonce přímo

potřebují mimořádnou ochranu a pozornost. Proto třeba, když se v roce 2019 projednávaly změny v oddlužení, jsem prosadila pro seniory zvláštní režim, kdy je možné se zbavit dluhu během tří let (ostatní mají tuto lhůtu pětiletou). Jaký to mělo smysl? Bylo to trochu něco jako alespoň částečné vrácení – dluhu. Ale dluhu státu vůči seniorům. Dlouhé roky tato země nedokázala přijmout zákony, které by podomním obchodníkům a podvodníkům znemožnily vydírat a ožebračovat svoje oběti, kterými byli povětšinou právě seniori. Tisíce lidí dostali takové firmy do obrovských potíží, do velkých dluhů. Byl to hyenismus, na který se stát jenom díval, ale strašně dlouho nezakročil. Onen zvláštní režim oddlužení se mi podařilo u kolegu prosadit právě proto, že jsem argumentovala touto obrovskou nespravedlností a pošlapáním práv seniorů. Byla bych raději za ještě rychlejší a jednodušší metodu, byla bych úplně nejraději, kdyby dluhy vzniklé takovýmto podvodným způsobem byly zrušené úplně, ale to je Bohužel v danou chvíli ve sněmovně tak zvaně neprůchodné. Není možné pro taková řešení získat dost hlasů.

Ale možná po podzimních volbách nastane nové rozložení sil a takový prostor se otevře. V tom případě budu připravena vrátit téma dluhů seniorů vzniklých podvodnými prodeji do života a hledat cestu, jak tyto dluhy udělat nevymahatelnými.

Seniori potřebují také větší ochranu jejich práva na bydlení. To je podstatná věc, aby měli dobrou ochranu ze

zákona před vystěhováním z bytu. Ale možná ještě důležitější je, že se zatím nepovedlo zjednodušit právě pro seniory způsob získávání státní pomoci pro hrazení nájemného. My víme, že tato část dávek je zneužívána, snažíme se tomu bránit, ale jak se systém stává složitějším, odřezáváme od něj část seniorů – to je špatně a je nutné to změnit, právě pro seniory naopak celou administrativu zjednodušit.

Hodně se teď diskutuje o mimořádném zvýšení důchodů nad rámec tak zvané inflační valorizace. Já jsem obecně hodně opatrná při projednávání dalších výdajů, protože naše finance na tom opravdu nejsou dobře. A nikdo nechceme nechat našim dětem a vnoučatům obrovské dluhy. Ale zrovna v případě důchodů jsem pro další zatížení státní pokladny a mimořádné zvýšení důchodů. Za prvé si myslím, že většina seniorů ty nové peníze utratí – jak se říká „pošlou je do ekonomiky“, podpoří podnikatele, služby, celé hospodářství. A za druhé je třeba držet poměr mezi důchodem a průměrnou mzdou. A ten se nám v posledních letech trochu zhoršil. Takže ano – podle mého mají seniori na mimořádný růst důchodů právo.

Přeji vám každému jednomu krásné léto a především hodně zdraví, lásky a úsměvů.

Kateřina Valachová, poslankyně za ČSSD, místopředsdkyně školského výboru a předsdkyně Stálé komise sněmovny pro Ústavu

VÍTE, ŽE

Milí čtenáři,

jako novinku zařazujeme následující drobnou rubriku, věnovanou zajímavostem z našeho města. Rádi v ní uvítáme i vaše příspěvky, autora samozřejmě uvedeme.

VÍTE, ŽE

jako parcela č. 537 katastrálního území města Brna je vedeno náměstí Svobody? Se svými 11.653 čtverečními metry je největší z historických brněnských náměstí. (čip)

Autor: SchiDD, <https://commons.wikimedia.org>

Pořádají MČ Brno-střed a Zahrady soutoku, z.s.

Akce se koná pod záštitou 1. náměstka primátorky města Brna Mgr. Petra Hladíka,
za finanční podpory MČ Brno-střed a Jihomoravského kraje.

BABÍ LÉTO A DĚDSKÝ DEN

Minifestival třetího věku

22. 8. 2021 | od 14:00 do 20:00

park Lužánky u Café Ponava

Celý program je
ZDARMA

Big band Mojmíra Bárta | Vepřovjanka
Cimbálová muzika Slováckého krúžku
Pétanque | Mozková posilovna | Veterinární poradna
Tvořivá dílna | Krotitelé mobilů | Bleší trh | Klub českých turistů

Po celou dobu bude na místě k dispozici zdravotník, voda i WC zdarma.

Podrobnější informace naleznete na www.dedskyden.cz

Jihomoravský kraj

BRNO

kávěeska

Zahrady
soutoku

PONAVA
café & restaurant

HUNT
U3V

UNB

LETADLA V ROCE 1945 NAD BRNEM

Bombardování se Brnu nevyhnulo, naopak, nálety v letech 1944–1945 patřily sice jen k malé příhodě v druhé světové válce, ale lidem ve městě přinesly dosud nepoznané ztráty na životech a materiální škody.

Důležitou úlohu v tažení hitlerovců proti Polsku v září 1939 sehrálo brněnské letiště mezi Černovicemi a Slatinou. Bombardéry odtud odstartovaly na předem určené cíle v Polsku a letiště se tak podílelo na rozpoutání války.

Po pádu fašistického režimu v Itálii byla koncem roku 1943 u města Bari vytvořena základna amerického letectva. Letadla s dlouhým doletem měla působit na Balkáně, ve střední a východní Evropě až po jižní Polsko. V Brně byly postupně vybudovány protiletectvé kryty, vznikly protipožární nádrže. Na půdách se objevily bedny s pískem. V mnoha případech byly půdy i sklepy ve velkých domech propojeny pro případné odstraňování trosek a hašení požárů. Velké veřejné kryty byly vybudovány pod Petrovem, Špilberkem, Kraví horou. V Juliánově na Bílé hoře, v Akátkách v Židenicích a v Černých polích byly rozmístěny protiletadlové baterie po čtyřech dělech, lehčí děla okolo důležitých továren. Byla založena domovní družstva, která podléhala místnímu velitelství protivzdušné obrany jako nadřízenému orgánu. Probíhal výcvik, vybavování družstev plynovými maskami, lopatami i taškami se zdravotnickými pomůckami. Lze si téměř po 80 letech jen těžko představit, jak tyto přípravy na často těžké i tragické situace lidé prožívali.

V červnu 1944 americké letectvo zahájilo bombardování Vídně a okolí. Rozhlasová stanice Vídně ohlašovala přilet letadel k Vídni. Během asi 15 min. mohla přiletět nad Brno, což je čas k okamžitému odchodu do krytu, do sklepa. V Brně rozhlas vysílal signály hrozícího nebezpečí náletů slyšitelné po celém městě. Několikrát v červnu, červenci a srpnu 1944 byl vyhlášen poplach, ale letadla nepřiletěla. Lidé přestali poplachům věnovat pozornost a do krytů neodcházeli.

V pátek 25. srpna 1944 byl krásný letní den a nikdo netušil jeho průběh. Těsně před 11. hod. byl vyhlášen poplach a 159 bombardérů v době mezi 11.02 a 11.04 hod. svrhlo 940 bomb z výšky 6–8 tisíc metrů na výrobu leteckých motorů v Líšni, dále od Líšně přes Židenice po

Starou osadu. Druhá vlna náletu mířila podél Slatiny přes osadu Černovičky na letiště. Bylo zničeno několik budov v továrně, 102 obytných budov, 194 bylo těžce poškozeno a 250 lehce. Zemřelo 183 osob, 107 bylo zraněno. Byla zasažena též tramvajová trať mezi Brnem a Líšní, delší dobu pak byla Líšeň odříznuta od Brna (po této trati jsme s mým otcem jeli asi hodinu před náletem, takže jsme se oba 25. srpna 1944 opět narodili). Do konce srpna byl ještě třikrát vyhlášen poplach, v září šestkrát, ovšem bez náletu. Dne 11. října 1944 hloubkoví stíhačikotláři napadli lokomotivní depo v Horních Heršpicích a zničili 40 lokomotiv a mnoho železničních vagonů. Zahynulo 13 osob a 43 bylo zraněno. Při útoku na cisternový vlak v Brně-Slatině byl sestřelen letoun řízený poručíkem armádního letectva USA Williamem L. Kigginsem. Stal se jediným americkým vojákem, který přišel o život při náletu v Brně za celou dobu války. Dne 13. října 2007 mu byl ve Slatině odhalen pomník, umístěný vedle pomníku obětí obou světových válek a pomníku rudoarmějců, padlých při osvobození Slatiny v dubnu 1944.

K dalšímu náletu na Brno došlo v pondělí 20. listopadu 1944. V 11.39 byl vyhlášen poplach. V 11.42, v 11.48 a ve 12.06 hod. bombardovalo asi 100 letadel ve třech vlnách město. Svrhla asi 1500 bomb převážně na střed Brna – od Hlavního nádraží, ulice Údolní, Orlí, Novobranská, Koží, Křenová. Bomby

zasáhly i Židenice, Komárov, Černovice. Bylo zasaženo 1694 budov, z toho počtu 8 kostelů, 4 banky, 6 nemocnic, 13 školních budov. Na několika místech vznikly proluky po zničených domech, některé nebyly zaceleny. Zahynulo 389 osob, z toho 59 dětí, 107 osob bylo těžce a 154 lehce zraněno. Kolem 5 tisíc lidí zůstalo bez místa bydlení. Bylo též svrženo 324 časovaných bomb, 64 jich vybuchlo a asi 127 jich bylo zbaveno možnosti ublížit či poškodit. Můj otec u své matky na Úvoze za posunutým obrazem zjistil neznámý předmět, pyrotechnik včas odnesl časovanou bombu pryč. Jít ulicí od Úrazové nemocnice směrem k dnešnímu náměstí 28. října znamenalo vyhýbat se velkým dírámpo výbuchu bomb a občas se zastavit a zalehnout, když to bouchlo-nerad na to vzpomínám. Dnes už tam stojí nové domy. Hlavní nádraží bylo poškozeno 36 zásahy, budova nádraží přišla o pravou věž, která již nebyla nahrazena. Poškozena byla nádražní restaurace a budova řízení dopravy, osobní doprava byla přeložena na Dolní nádraží. Došlo k přerušení dopravy na Českou Třebovou a na Tišnov. K obnovení dopravy došlo za osm dní. Bomby zasáhly starobrněnský pivovar a německou školu na křižovatce ulic Výstavní-Hlinky, 250 metrů od místa, kde se ukrýval ve sklepech Starobrněnského kláštera státní ministr K. H. Frank, který v Brně tehdy jednal s veliteli branné moci o situaci na Moravě.

*PhDr. Karel Janiš
pokračování v příštím vydání BS*

KLUB SENIORŮ TUŘANY INFORMUJE

Náš klub seniorů v Brně-Tuřanech byl sice založen oficiálně před sedmi lety, ale činnost místních seniorů je mnohem delší. Již 12 let jezdíme každý měsíc kromě prázdnin za koupáním do Velkého Mederu a zájem o tyto zájezdy je trvalý. Ještě delší historii má ale tradice vzájemných návštěv s našimi přáteli z Čachtic. Úplně na začátku byl náš zájezd v roce 2003 do Čachtic, kde ale bylo zdejší muzeum uzavřené, a tak nás místní pozvali znovu, a navíc nás pohostili. To nezůstalo bez odezvy z naší strany a pozvali jsme je k nám, a tak začala naše dlouhodobá družba, kdy se každý rok střídáme ve vzájemných návštěvách. Při cestě většinou navštívíme některý zámek či hrad a pak již následuje slavnostní přivítání s přípitkem, kulturní program a samozřejmě nechybí hudba a tanec. Zábava se někdy rozproudí tak, že vedoucí zájezdu musí vyhrožovat, že autobus odjede bez těch, co se nemohou rozloučit. Někteří naši členové jezdí do Čachtic i mimo tyto zájezdy na jejich známou akci „Sami sobě“ kdy si sami

místní občané všech věkových kategorií připraví nejrůznější vystoupení k vlastnímu pobavení.

V roce 2017, kdy v Čachticích otevírali po opravě hrad, ušila naše členka paní Anna Běloušková dobový kroj pro Čachtickou paní, který s velkým ohlasem stále používají. Tento kroj ušila se souhlasem radnice z repliky uložené v místním muzeu, a to jen podle pořízených fotografií.

Z loňské návštěvy Čachtic bylo pořízeno i video, které bylo zveřejněno na internetových stránkách města.

Tak, jak pandemie postihla v roce 2020 prakticky veškerou činnost, tak ani nám se nepodařilo uskutečnit všechny plánované akce. Než pandemie plně propukla, podařilo se ještě na začátku roku uspořádat členskou schůzi, dále pak dne 17. 2. 2020 čtyřicet našich členů navštívilo divadelní představení Mamma mia! V červnu jsme ještě navštívili planetárium na Kraví hoře a shlédli představení ve 3D režimu. V lednu, únoru, březnu a v září jsme podnikli autobusové

zájezdy za koupáním do Aqua parku ve Velkém Mederu. Poslední akcí byl zájezd do Vítkovic na prohlídku vysoké pece, na Pustevny k prohlídce opravené chaty Libušín a na Stezku Valašska.

V Tuřanech 30. 5. 2020

Musil Miroslav, předseda ZO KS Tuřany

ZE ŽIVOTA SENIORŮ

DŮLEŽITÁ INFORMACE PRO NAŠE PLAVCE!

Od 12. 10. 2021 až do 21. 12. 2021 bude opět plavání, a to každé úterý od 11. hodin do 12. hodin. Všichni účastníci musí mít zaplacenou známku na tento rok.

Vycházky v září a říjnu 2021

- 6. 9. 2021 - Mendlovo nám. autobus č. 52, výstup zastávka Kohoutovice Hájenka, do obory Holedná k rybníkům, dále do údolí oddechu, kamenolomodjezd 9.04
- 13. 9. 2021 - Přístaviště, tram. č. 10 a 3 - vycházka směr Sokolské koupaliště, zpět lodí do přístaviště odchod 9.00
- 20. 9. 2021 - Štefanikova čtvrť, aut. č. 57 směr Útěchov, výstup rozcestí, vycházka do Ořešína,odjezd 8.59
- 27. 9. 2021 - Komín, konečná zastávka trolejbusu č. 36, vycházka směr Medlánky, letiště na aut. č. 41, odjezd z ul. Brandlova odchod 9.00
- 4. 10. 2021 - Královo Pole nádraží, aut. č. 43 směr Soběšice, zastávka Högrova, směr LDN Kociánka, odbočit k hospodě U Antoníčka, Diviš. Čtvrťodjezd 8.52
- 11. 10. 2021 - Stará osada, autobus č. 55 směr Mariánské údolí a zpětodjezd 8.50
- 18. 10. 2021 - Zastávka Svratecká, tram. č. 10 a 3 kolem řeky do Pisárek odchod 9.00
- 25. 10. 2021 - Juliánov, konečná tramvaje č. 9, vycházka na Bílou horu a zpět odchod 9.00

Termíny setkávání v přírodě Na Střeláku za Antroposem

mimořádně již 27. 8. 2021 • 23. 9. 2021 vždy od 14. 00 hodin

PRÁVNÍ PORADNA pro členy Svazu důchodců, Běhounská 17 • Opět vždy v úterý od 9.00 do 13.00 hodin.
září - 7., 14. a 21. • říjen - 5., 12. a 19. • listopad - 2., 16. a 30. • prosinec - 7. a 14.

Brněnský senior - Seniori ČR, z.s., MěO Brno, IČO 69706824

Adresa vydavatele: Běhounská 17, 602 00 Brno • Tel: 545 575 257, mail: svaz.duchodcu.brno@seznam.cz, webové stránky: www.duchodcibrno.cz • Editorka: Mgr. Jana Čipáková, další členové redakční rady: Libuše Gottwaldová, Mgr. Alena Kudličková, Ing. Milena Leichmannová, PhDr. Jana Vrabcová, František Borovec • Redakční uzávěrka 25. 7., vyšlo 10. 8. 2021 • Uzávěrka dalšího čísla 10. 9. 2021
 Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: info@protis.cz, www.protis.cz